

Skutki globalnego ocieplenia w Egipcie albo śmierć na Nilu

21 lipca 2017

Zmiany klimatyczne grożą stworzeniem w Egipcie warunków podobnych do tych, które przyczyniły się do wybuchu wojny domowej w Syrii.

Kurczy się delta Nilu, gdzie mieszka 40 milionów ludzi, i która produkuje 2/3 egipskiej żywności. Jest to bezpośrednio spowodowane przez zmiany klimatyczne i podnoszenie się poziomu morza. Delta, wielkości mniej więcej województwa zachodniopomorskiego [1], jest prawie całkiem płaska i położona zaledwie 1-2 m nad poziomem morza. Równocześnie ląd pod nią się zapada, tak że skumulowany efekt to wzrost poziomu morza o ok. 7 mm rocznie.

Przed zamknięciem Wysokiej Zapory w Asuanie w 1970 roku Nil nanosił podczas corocznych powodzi w Delcie ok. 100 milionów ton świeżego mułu, rekompensując zapadanie się gruntu. Dodatkowo, zapora zablokowała odnawianie przez rzeczne nanosy ochronnego pasa mielisz wzdłuż brzegu, szybko erodowanych przez morze.

Problemy Nilu nie kończą się na asuańskiej tamie. Wielka

Zapora Odnowy (Grand Renaissance Dam) w Etiopii – gigantyczny projekt hydro-energetyczny, z przewidywaną datą zakończenia w bieżącym roku, jeszcze bardziej zredukuje przepływ wody w Nilu, o ok. 1/4, na okres ok. 15 lat, zanim jezioro zaporowe się nie napełni [2]. Tymczasem egipskim rolnikom już teraz woda z Nilu nie wystarcza do irygacji pól, uzupełniają więc braki kopiąc studnie by czerpać wodę z podziemnych pokładów wodonośnych Delt. To zaś powoduje coraz znaczniejsze przenikanie do nich słonej wody morskiej coraz dalej w głąb lądu. Do tego stopnia, że na niektórych obszarach woda z tych pokładów jest już zbyt zasolona by nadawać się do picia aż 30 km od wybrzeża. W ciągu zaledwie 10 następnych lat tereny przybrzeżne mogą stać się nieprzydatne do uprawy i do zamieszkania przez ludzi.

Egipt importuje obecnie połowę pszenicy potrzebnej do wyżywienia swej szybko rosnącej populacji, liczącej ok. 90 mln, która wedle prognoz może osiągnąć 140 – 160 milionów w roku 2050. Tak więc, gdy straci pierwsze 10% obszaru Delt jako źródło żywności i miejsce zamieszkania, będzie to gigantyczna katastrofa. Miliony ludzi będą musiały opuścić swe domy i gospodarstwa by szukać nowych miejsc do życia i alternatywnego zatrudnienia.

Nie jest to jednak kataklizm, który może zagrozić, czy zagrozi w odległej przyszłości. Ta katastrofa już się zaczęła. Co gorsza, niektóre z największych miast Egiptu, jak np. zamieszkała przez 5 mln ludzi Aleksandria, już teraz przegrywa walkę ze wzrostem poziomu morza. Gdy osiągnie on 1 metr – co jest optymistyczną prognozą na rok 2100, większość miasta nie będzie nadawać się do zamieszkania.

Globalne ocieplenie było jedną z głównych przyczyn wybuchu wojny domowej w Syrii. Długotrwała susza w latach 2006–2011 spowodowała upadek trzech czwartych syryjskich gospodarstw rolnych. Zmusiło to 1,5 mln ludzi do ucieczki do miast. Ich trudne położenie dołało oliwy do ognia protestów i, w połączeniu z brutalną reakcją rządu Baszara Al-Assada, było

znaczącą, o ile nie główną przyczyną buntu ludności i wynikłej z niego wojny domowej.

Podobne warunki panują obecnie w Egipcie, tylko na jeszcze większą skalę. Tak jak w Syrii, przepaść pomiędzy uzbrojoną po zęby związaną z rządem elitą i żyjącymi w rozpaczliwej nędzy masami jest ogromna. Gdy spośród milionów przyszłych uchodźców z Deltę wyłoni się jakiś przywódca i gdy znajdą oni jakąś stosowną ideologię, na interwencję będzie za późno. Dyktatorski i bezwzględny reżym prezydenta Abdul Fattaha Al-Sisi [3] nie wydaje się być przygotowany do skutecznego poradzenia sobie z taką sytuacją. Rezultat może więc okazać się krwawy i niszczycielski. Doświadczenie syryjskie wskazuje, że w takiej sytuacji setki tysięcy o ile nie miliony uchodźców mogą próbować przeprawić się przez Morze Śródziemne, by dostać się do Europy. Wielu może zginąć po drodze, co gorsza Europa już teraz z wielkim trudem radzi sobie ze skutkami sytuacji w Syrii i jest kompletnie nieprzygotowana na możliwą lawinę uchodźców z Egiptu.

Zaprzeczanie globalnemu ociepleniu przez Donalda Trump'a i wycofanie się USA z Paryskiej Umowy Klimatycznej jest nie tylko świadectwem upartej ignorancji, ale także rezygnacją z przywództwa w obliczu wyzwań powodowanych przez zmiany klimatyczne. Co więcej, biorąc pod uwagę możliwość spowodowanych przez nadchodzący kryzys w Egipcie zamieszek i niepokoju, zachęcanie prezydenta Sisi przez Trump'a do używania wobec opozycji przemocy bez ograniczeń jest krótkowzroczne, o ile nie kryminalne.

Autorstwo: Ian McCredie

Tłumaczenie: Herstoryk

Zdjęcie: [pepa74](#) (CC0)

Źródło oryginalne: FairObserver.com

Źródło polskie: WolneMedia.net

0 AUTORZE

Ian McCredie był pracownikiem brytyjskiej służby dyplomatycznej. Następnie szefował wydziałowi Corporate Security w firmie Shell International. Obecnie pracuje dla prywatnych firm jako konsultant ds. rynków wysokiego ryzyka w krajach rozwijających się.

PRZYPISY TŁUMACZA

[1] Delta Nilu ma kształt wachlarza, szerokiego na ok. 240 km i wysokiego na ok. 160 km. Jej powierzchnia jest oceniana na 22-25 tysięcy km². W odróżnieniu od woj. zachodniopomorskiego, gdzie na podobnym obszarze mieszka ok. 1,7 mln ludzi, populacja Delty to 40 milionów. Wyjątkowo żyzne gleby aluwialne nie wymagały do niedawna żadnego dodatkowego nawożenia, zasilane świeżym pokładem mułu nanoszonego przez Nil podczas corocznych powodzi. Rolnictwo na jej terenach było i jest całkowicie uzależnione od wody z rzeki i z pokładów podziemnych, gdyż średnie opady deszczu to zaledwie 100-200 mm rocznie. Sytuacja w egipskiej delcie jest często porównywana do ujścia Bramaputry, Gangesu i Meghny w Bangladeszu. Choć gęstość populacji i położenie są tam podobne, to jednak, jak na razie, te wielkie rzeki nie są nigdzie przegrodzone i wciąż uzupełniają nanosami jej tereny, rekompensując erozję przez morze. Zmiany klimatyczne – cofanie się himalajskich lodowców i zachwianie regularności deszczów monsunowych w połączeniu z ciągłym wzrostem populacji Indii i Bangladeszu mogą jednak doprowadzić do katastrofy i wielomilionowej fali uchodźców klimatycznych także tam.

[2] 70% wody Nilu i cały muł pochodzą z Etiopii. Woda w rzece jest zaognioną kwestią sporną pomiędzy Etiopią, Sudanem i Egiptem. Dwa ostatnie kraje uzależnione są całkowicie od rzeki, nękane przeludnieniem, pustynnieniem i degradacją środowiska, podczas gdy leżąca u źródeł Etiopia uważa, że ma największe prawo do korzystania z zasobów Nilu. Spór może spowodować wojnę, jeśli któryś z krajów poczuje się przyciśnięty do muru przez brak wody lub żądania sąsiadów.

[3] Stany Zjednoczone poparły wojskowy zamach stanu generała Sisi przeciw pierwszemu w historii demokratycznie wybranemu prezydentowi Egiptu, Muhammadowi Morsi. Morsi i jego Bractwo Muzułmańskie popełnili wiele błędów podczas 3 lat rządów po obaleniu Mubaraka, niekoniecznie jednak usprawiedliwiających zamach stanu. Decydującymi czynnikami stały się zagrożenie gospodarczych interesów armii przez nowy reżym, dyktatorskie zapędy i nieudolność polityczna Morsiego, zaniepokojenie USA islamskim charakterem nowego rządu oraz poczucie zagrożenia w Izraelu. Reżym Sisiego jest subsydiowany 1,6 mld USD rocznie przez USA. Pieniądze trafiają głównie do egipskiej armii.

BIBLIOGRAFIA

1.
<http://www.motherjones.com/environment/2015/11/egypt-nile-river-climate-change/>
2.
<https://www.washingtonpost.com/archive/opinions/1978/11/12/excess-water-is-a-problem-as-aswan-dam-tames-nile/>
3.
<http://www.peopleandtheplanet.com/index.html@lid=29131&topic=27§ion=33.html>
4. <http://www.fao.org/gIEWS/countrybrief/country.jsp?code=EGY>
5. <https://www.thecaireview.com/essays/how-to-feed-egypt/>
6.
<http://america.aljazeera.com/articles/2015/10/26/climate-change-to-increase-alexandria-flooding.html>
7.
<http://www.geosociety.org/gsatoday/archive/27/5/article/GSATG312A.1.htm>
8.
<https://www.fairobserver.com/more/environment/climate-change-a>

-clear-and-present-danger-12395/

9.

<https://www.scientificamerican.com/article/ominous-story-of-syria-climate-refugees/>

10.

<https://www.washingtonpost.com/news/wonk/wp/2013/09/10/drought-helped-caused-syrias-war-will-climate-change-bring-more-like-it/>

11.

https://www.fairobserver.com/region/north_america/donald-trump-paris-accord-climate-change-agreement-withdrawal-latest-world-news-today-54169/

12.

<http://www.peopleandtheplanet.com/index.html@lid=29131&topic=27§ion=33.html>

13.

<https://blogs.scientificamerican.com/guest-blog/the-unfolding-tragedy-of-climate-change-in-bangladesh/>